

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “นโยบายและแผนประชาสัมพันธ์ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น รวมทั้งเพื่อศึกษาแผนประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในกลุ่มตลาดประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มผู้เกษียณอายุในสำนักงานสาขาภูมิภาคญี่ปุ่นทั้ง 3 สำนักงานประกอบด้วย สำนักงานโตเกียว สำนักงานโอซาก้าและสำนักงานฟูโกะกะ

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนประชาสัมพันธ์ของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ประจำ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 คน รวมทั้งการสัมภาษณ์แบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับแผนประชาสัมพันธ์ของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่ประจำ ณ ประเทศญี่ปุ่น ประกอบด้วย 3 สำนักงาน ได้แก่ สำนักงานสาขาโตเกียว สำนักงานสาขาโอซาก้าและสำนักงานสาขาฟูโกะกะ จำนวน 3 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติและการแต่งตั้งคณะกรรมการ 3 ชุด เพื่อดำเนินการเฉพาะด้าน ได้แก่ คณะกรรมการด้านการตลาด คณะกรรมการด้านนโยบายและแผนและคณะกรรมการด้านประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีคณะทำงานกำหนดมาตรฐานที่พักและบริการ และคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวระยะยาวไทย-ญี่ปุ่นในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว มีกลุ่มเป้าหมายหลักในตลาดต่างประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี อังกฤษ เยอรมนี สแกนดิเนเวีย ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์ โดยแบ่งตามประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เกษียณอายุหรือผู้สูงอายุ กลุ่มด้านสุขภาพและความงาม กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มนักกีฬา โดยในช่วงแรกจะมุ่งเน้นที่กลุ่มผู้เกษียณอายุหรือกลุ่มผู้สูงอายุ ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

3. วัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว มีดังนี้

- เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นที่พำนักระยะยาวของนักท่องเที่ยวที่มีกำลังการ

ใช้จ่ายสูง

- เพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้าเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจไทย
- เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย
- เพื่อขยายกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
- เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ทางเลือกอื่น นอกเหนือจากพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก

4. การดำเนินงานของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ใช้แนวทางการวิจัยโดยสถาบันให้คำปรึกษาและแนะนำ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว : กรณีศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวอายุ 50 ปีขึ้นไปที่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อน เป็นแนวทางการดำเนินงานของโครงการเป็นหลัก

4.2 การดำเนินการในส่วนกลางของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เน้นการสร้างภาพลักษณ์ของความเป็นแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาว การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการขายในตลาดต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความรับรู้ในการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

4.3 การจัดตั้งศูนย์ประสานงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว นอกจากนี้ศูนย์ประสานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวได้จัดตั้งหน่วยงานย่อย เพื่อดำเนินการให้บริการลูกค้าประสงค์ คือ การจัดตั้งบริษัทไทยจัดการท่องเที่ยว จำกัด และการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแบบครบวงจร (One Stop Service)

5. งบประมาณของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว โดยมีการแบ่งงบประมาณเป็น 3 ส่วน ได้แก่ งบประมาณหลักในส่วนของการบริหารศูนย์ประสานงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว งบประมาณสนับสนุนจากแผนตลาดประจำปีและงบประมาณแผนตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

6. การติดตามประเมินผลของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ซึ่งขณะนี้โครงการอยู่ในระหว่างการประเมินผลในด้านนโยบายและแผนงาน เช่น การจัดตั้งศูนย์ประสานงาน การจัดตั้งบริษัทเอกชนร่วมทุน การระดมทุน การทำวิจัย มีการจัดโครงการส่งเสริมการขาย

7. การประชาสัมพันธ์ของ “โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว” ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กอง/งาน ต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ศูนย์

ประสานงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว คณะอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมการส่งออก เป็นต้น

8. กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว มีกลุ่มเป้าหมายใหญ่ 2 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวและนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เกษียณอายุ

9. แผนประชาสัมพันธ์ของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมีขั้นตอนในการดำเนินการ คือ การจัดส่งข้อมูลข่าวสาร อาทิ โบรชัวร์ ไปสเตอร์ การผลิตโบรชัวร์ ไปสเตอร์ การจัดทำวิดีโอทัศน์ การเข้าร่วมงานส่งเสริมการขายยังกลุ่มเป้าหมายในตลาดต่างประเทศ อาทิ ประเทศญี่ปุ่น การจัดนิทรรศการ ณ ประเทศญี่ปุ่น การจัดแถลงข่าวแก่สื่อมวลชน ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เผยแพร่รายละเอียดของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวและมีการจัดทัศนศึกษาแก่สื่อมวลชน เพื่อให้รับทราบถึงความคืบหน้าและการดำเนินงานของโครงการ

10. การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในตลาดญี่ปุ่น มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการพำนักระยะยาว การจัดสัมมนาส่งเสริมการขาย การจัดหาผู้แทน บริษัทนำเที่ยว หน่วยงาน หรือผู้ที่ทำธุรกิจทางด้านการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตลอดจนสื่อมวลชนเดินทางมาประเทศไทย เพื่อทัศนศึกษาการจัดทำบทความประชาสัมพันธ์ การจัดทำโฆษณาในนิตยสารทางด้านการท่องเที่ยว และนิตยสารที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ การร่วมกิจกรรมกับบริษัทท่องเที่ยว การจัดงานนิทรรศการ การจัดผู้แทนไปบรรยายแก่กลุ่มสมาคมผู้สูงอายุ หรือสมาคมทางด้านผู้เกษียณอายุ

11. สื่อที่ใช้ในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมพำนักระยะยาว ได้แก่ การเสนอขายตรง (Direct Mail) โดยผ่านสมาคมหรือชมรมของผู้สูงอายุ สมาคมหรือชมรมตามกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ โบรชัวร์ ไปสเตอร์ นิตยสารเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ สื่อโทรทัศน์เฉพาะกลุ่ม ประเภทรายการส่งเสริมด้านสุขภาพ เป็นต้น

12. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ซึ่งได้ประเมินในเบื้องต้นได้จาก การลงบทความจากสื่อมวลชน การเข้าร่วมการจัดสัมมนา การแถลงข่าว

13. นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคของการประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ได้แก่ ปัญหาในเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และกลุ่มประเทศต่าง ๆ ในแถบภูมิภาคเอเชีย มีการแข่งขันสูงในด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากกลุ่มประเทศเหล่านี้มีทรัพยากรที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวตามกลุ่มเป้าหมายการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมีโอกาสในการเลือกจุดหมายปลายทางในการเดินทาง